

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringstaker eller den sikrede slik det står i forsikringsbeviset

Er familie medforsikret, gjelder forsikringen i tillegg for:

- Ektefelle
- Samboer
- Barn som tilhører forsikringstakers/sikredes husstand
- Egne barn som ikke bor hos sikrede
- Fosterbarn med samme bostedsadresse som sikrede
- Barn du har vergeansvar for
- Adoptivbarn er medforsikret fra og med det tidspunkt den faktiske omsorgen for barnet overtas
- Barn født av surrogatmor. Barnet er medforsikret fra det tidspunkt barnet har ankommet bopel i Norge
- Barnebarn og oldebarn som reiser med sikrede

For barn opphører forsikringen ved fylte 20 år.

Ulykkesforsikringen opphører ved fylte 75 år.

Sikrede skal være medlem av Norsk folketrygd eller ha de syketrygderettigheter som EØS-avtalen gir. I tillegg skal sikrede ha fast bostedsadresse i Norden, registrert i et av de nordiske folkeregistrene.

Forsikringen gjelder også for personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden og som skal returnere til sitt faste eller midlertidig bosted etter reisen.

2. Hvor forsikringen gjelder

I hele verden.

Ansvars- og rettshjelpsforsikringen gjelder kun på reiser utenfor Norden.

Forsikringen gjelder ikke

- På fast arbeidssted i arbeidstiden i Norden. Med fast arbeidssted menes det sted hvor man utfører sitt daglige arbeid
- På undervisnings-/studiested i Norden, inkludert barnehage, i undervisnings-/studietiden
- Opphold i høyder over 6 000 meters høyde

3. Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i den tiden som er oppgitt i forsikringsbeviset. Reiseforsikringen er en helårsforsikring. Forsikringen kan ikke sies opp før hovedforfall. Avtalt antall reisedøgn per reise fremkommer av forsikringsbeviset.

- Reisen starter på det tidspunkt man reiser fra fast bostedsadresse i Norden og avsluttes når man er tilbake
- For personer som midlertidig tjenestegjør utenfor Norden, starter reisen på det tidspunkt man reiser fra fast bostedsadresse utenfor Norden og avsluttes når man er tilbake
- Ulykkesforsikringen gjelder hele døgnet, også når sikrede ikke er på reise

Forsikringen må være avtalt før reisen starter. Avbestillingsforsikringen, se pkt. 12.1 gjelder kun dersom forsikringen er betalt før reisen er bestilt.

Forsikringen gjelder ikke

- Deltakelse i ekspedisjon

4. Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke tap, skade og utgifter som direkte eller indirekte har sammenheng med:

- Forhold utenfor selskapets kontroll (force majeure), som for eksempel streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt eller politiske demonstrasjoner
- Utgifter som følge av konkurs
- Tapt arbeidsfortjeneste, uansett årsak
- Grov uaktksomhet, selvforskyldt beruselse eller forsettlig framkalling av forsikringstilfellet
- Sykdom/skade som sikrede har pådratt seg ved bruk av sovemidler, berusende, narkotiske eller smertestillende midler.
- Sykdom/skade oppstått ved frivillig deltakelse i slagsmål eller ved utførelse av en forbrytelse
- Selvmord eller forsøk på selvmord
- Utgifter ved søk, lete-/redningsaksjoner

5. Definisjoner

- Forsikringstaker: den som inngår en individuell eller kollektiv forsikringsavtale med selskapet
- Sikrede: den som i følge forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er omfattet
- Nærmeste familie: ektefelle/samboer, barn og barnebarn, foreldre og besteforeldre, søsken, svigerforeldre, svigerbarn, svoger og svigerinne.
- Ektefelle: ektefelle i henhold til lov om ekteskap. En person regnes ikke som ektefelle lenger enn til det tidspunkt det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.
- Samboer: den person som forsikringstaker lever i et ekteskaplig forhold med og har samme faste bostedsadresse i Norden registrert i ett av de nordiske folkeregistrene
- Sikredes eneste reiseledsager: person som er registrert som sikredes eneste reisefølge og som skal foreta hele reisen med sikrede
- Ekspedisjon: reiser til mer utilgjengelige områder, uten offentlig kommunikasjon eller med dårlig infrastruktur, som krever større og spesiell utrustning for et bestemt formål
- Jobbreise: reiser i forbindelse med arbeidsoppdrag for arbeidsgiver i arbeidstiden

6. Dobbelforsikring/regress

Hvis det er flere som er ansvarlig for sikredes skade, overtar selskapet rett til erstatning for det beløp sikrede har fått utbetalt fra selskapet.

Er det flere forsikringer som dekker samme tap/skade, kan sikrede velge hvilket forsikringsselskap sikrede vil bruke inntil tapet er dekket. Erstatningen utlignes forholdsmessig mellom selskapene etter omfanget av det enkelte selskapsansvar for tapet, jf. FAL § 6-3.

Har selskapet utbetalt erstatning for et tap/en skade som etter forsikringsavtalen ikke er omfattet, plikter sikrede, eller den sikrede kan identifiseres med, å betale erstatningen tilbake.

7. Hva forsikringen omfatter for reisegods

7.1 Reisegods

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Personlige reisegods. Med personlig reisegods menes eiendeler sikrede har med seg på reise. Reisegods er også gjenstander sikrede har leid/lånt i henhold til skriftlig kontrakt inngått ved overtakelse av gjenstanden, før reisen er påbegynt. • Arbeidsgivers eiendeler sikrede er ansvarlig for, og har med seg på reisen • Personlig reisegods sendt som innsjekket bagasje når sikrede reiser sammen med transportmiddelet <p>Følgende forsikringssummer gjelder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontanter erstattes med inntil 10 000 kroner per person. Dokumentasjon må fremlegges. • Tap av reisedokumenter/pass og nødvendige utgifter til reise og opphold erstattes med inntil 10 000 kroner • Sykkel utenfor Norden erstattes med inntil 40 000 kroner per skadetilfelle • Eiendeler tilhørende arbeidsgiver erstattes med inntil 40 000 kroner. Bekreftelse fra arbeidsgiver må fremvises. <p>Erstatningen er i tillegg begrenset til 40 000 kroner samlet per skadetilfelle for</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smykker, klokker, pelsverk og bunad • Elektronisk utstyr med tilbehør, for eksempel kamera, datamaskin, mobiltelefon og spill-/konsoll • Musikkinstrumenter med tilbehør • Sports-/fritidsutstyr • Våpen med tilbehør • Kjøreutstyr til motorkjøretøy <p>Enkeltgjenstander utover det som er nevnt ovenfor erstattes med inntil 40 000 kroner per gjenstand</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Motorkjøretøy og campingvogn/tilhenger samt utstyr til dette • Kjøre/sikkerhetsutstyr til motorkjøretøy når dette er i bruk, eller når det oppbevares sammen med kjøretøyet • Båt med tilbehør. Kano, kajakk og seil-/surfebrett regnes ikke som båt • Fallskjerm-, basehoppststyr-, hang-/paraglider- og lignende med tilbehør • Flyttegods • Varer, vareprøver, verktøy og måleinstrumenter • Tegninger, manuskripter, dokumenter/datafiler og rekonstruksjon av slike • Verdipapirer og medlems-/adgangskort • Software/programvare/lisenser • Droner • Gjenstander som er ført inn til Norge i strid med gjeldende toll-/avgiftsregler • Eiendeler og dokumenter som kan erstattes på annen måte • Sykkel under bruk i konkurranse og ritt

7.2 Hvilke skader på reisegods som erstattes

Dekkes	Dekkes ikke
	<ul style="list-style-type: none"> • Skade som skyldes mangelfull emballasje

- Tyveri av reisegods, jf. straffeloven §§ 321 og 322
Gjenstander som mistes/bortkommer og senere beholdes av en finner er ikke å anse som tyveri.
- Ran, jf. straffeloven §§ 321, 322 og 327
- Skadeverk, jf. straffeloven §§ 351 og 352
- Naturskade, jf. naturskadeloven
- Brann/nedsoting, eksplosjon, inntrenging av vann eller væske i bygning
- Trafikkuhell
- Kollisjon, grunnstøting og kantring med båt
- Tap av eller skade på innsjekkert bagasje
- Følgeskade på gjenstander som skyldes at væske har rent ut, bederlige varer, eller at gjenstander på grunn av sin tilstand/form har forårsaket skade
- Skade som består av riper, avskallinger, flekker og lignende
- Ytre skader på innsjekkert koffert, bag, barnevogn, barnesete, pulk, hundebur og lignende når transportøren er ansvarlig
- Skade som skyldes tingens egne mangler, feil eller svakheter, også dersom dette skyldes slitasje, bruk eller alder
- Skade som skyldes at gjenstander er mistet/gjenglempt/forlagt eller når skadeårsak er ukjent
- Økonomisk tap utover skade på gjenstandene
- Sykkel/el sykkel og små elektriske kjøretøy under bruk
- Utstyr for ski-, vann-, og luftsport under bruk

7.3 Annen skade reisegods

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Annen tilfeldig og plutselig fysisk skade på forsikrede gjenstander enn det som fremgår av punkt 7.2, erstattes med inntil 2 500 kroner samlet per skadetilfelle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mobiltelefon, datamaskin, lese- og nettbrett • Sykkel/el sykkel og små elektriske kjøretøy under bruk • Utstyr for ski-, vann-, og luftsport under bruk • Fjernstyrte biler, modellfly og droner • Skade som består av rift, hull, svimerker, hakk, riper, avskallinger, flekker og lignende • Ting som er gjenglempt/forlatt, eller når skadeårsaken er ukjent

7.4 Erstatningsregler for reisegods

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, ut i fra prisen på skadedagen. Gjenanskaffelsesprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra.

Der det er angitt sumner i forsikringsbeviset eller vilkår, erstattes skaden inntil de angitte sumner.

Fradrag til reparasjons- eller gjenanskaffelsesprisen vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelsen mindre enn 1/3 av gjenanskaffelsesprisen, gjøres det likevel ikke fradrag.

Gjenstander eieren har overdratt som brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes med markedspris.

Selskapet kan kreve fremlagt kvittering. Eventuelt kontoutskrift eller garantibevis hvor kjøp eller kontantuttak fremgår.

7.4.1 Spesielle fradragsregler

Gjenstander	Fradragfrie år:	Fradrag per påbegynt år, maks 80 %:
Mobiltelefon	1	20 %
Elektronisk utstyr med tilbehør	1	10 %
Sykkel	5	20 %
Briller	1	10 %

7.4.2 Smykker og edelt metall

Smykker og andre gjenstander av edelt metall, erstattes med gjenanskaffelsespris.

7.4.3 Samleinteresse

Gjenstander med samleinteresse, som antikviteter, kunstverk, tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger og lignende, erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

7.4.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Reglene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

7.4.5 Gjenstander som kommer til rette

Kommer gjenstander til rette etter at erstatning er utbetalt, har sikrede rett til å kjøpe gjenstanden tilbake fra selskapet. Erstatningen må i så fall tilbakebetales til selskapet.

7.4.6 Egenandel mobiltelefon og nettbrett

Fra og med tredjegangskade i henhold til vilkårspunkt 7.2 på mobiltelefon eller nettbrett er egenandelen 3 000 kroner. Dette gjelder innenfor en periode på ett kalenderår.

8. Hva forsikringen omfatter ved forsinkelse

8.1 Forsinket reisegods

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> Nødvendige og dokumenterte utgifter til klær og toalettsaker når innsjekket bagasje er forsinket med minst 4 timer. Det stilles ikke krav til 4 timers forsinkelse ved jobbreiser. Leie av nødvendig barnevogn/sykkel/ski eller annet sportsutstyr når dette er forsinket med fly i minst 4 timer. <p>Forsinkelsen skal dokumenteres av transportør med PIR-rapport og erstattes med inntil 5 000 kroner per person</p>	<ul style="list-style-type: none"> Forsinkelse på hjemreise

8.2 Forsinket fremmøte

Omfattes	Omfattes ikke
<p>Hvis sikrede kommer for sent til forhåndsbetalt transport, erstattes nødvendige og dokumenterte reiseutgifter for å innhente det planlagte transportmidlet på den fastlagte reiseruten. Forsinkelsen må skyldes uforutsette værforhold, teknisk feil med transportmiddelet, nødlanding og/eller trafikkuhell med transportmiddelet sikrede reiser med:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nødvendige merutgifter til overnatting erstattes inntil 6 000 kroner per person, hvis det ikke er mulig å reise videre samme dag <p>Forsinkelsen skal dokumenteres av transportør, reisearrangør, bergingsselskap, hotell eller andre.</p> <p>Sikrede skal ta kontakt med selskapet før bestilling av nye billetter</p>	<ul style="list-style-type: none"> Utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for, jf. EU-direktiv 261/2004 Utgifter andre aktører har erstatningsansvaret for

8.3 Forsinket avgang

Omfattes	Omfattes ikke
<p>Hvis transportmiddelet sikrede skal reise med er forsinket, og det ikke er mulig å reise videre samme dag, og forsinkelsen skyldes uforutsette værforhold, teknisk feil med transportmiddelet, nødlanding og/eller trafikkuhell med transportmiddelet sikrede reiser med dekkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nødvendige og dokumenterte merutgifter til innhenting av den planlagte reiseruten eller overnatting. Erstatningen er inntil 6 000 kroner per skadetilfelle per sikrede Nødvendige innkjøp av klær og toalettsaker når flyselskapet ikke gir tilgang til ekspedert bagasje. Erstatningen er inntil 500 kroner per person dersom forsinkelsen medfører overnatting <p>Forsinkelsen skal dokumenteres av transportør, reisearrangør, bergingsselskap, hotell eller andre.</p> <p>Sikrede skal ta kontakt med selskapet før bestilling av billetter</p>	<ul style="list-style-type: none"> Utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for, jf. EU-direktiv 261/2004

8.4 Forsinket ankomst

Omfattes	Omfattes ikke
----------	---------------

<p>Ved forsinket ankomst med rutefly, charterreise eller reise arrangert av turoperatør som skyldes uforutsette værforhold eller teknisk feil erstatter selskapet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tapt ferie med inntil 500 kroner per påbegynt døgn per sikret, inntil 5 000 kroner per person • Ubenyttede billetter og arrangementer med inntil 2 000 kroner per person per skadetilfelle <p>Forsinkelsen må være mer enn 8 timer og skal dokumenteres skriftlig av reisearrangør.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forsinkelse på hjemreise • Utgifter andre aktører har erstatningsansvaret for • Utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for, jf. EU-direktiv 261/2004
--	--

9. Hva forsikringen omfatter ved skade på leiebil

9.1 Egenandel leiebil

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Forsikringen dekker egenandelen iht. kontrakt ved skade på eller tyveri av leiebil til bruk under ferie-, fritidsreise eller jobbreise <p>Det er en forutsetning at sikrede er oppført i leiebilavtalen.</p> <p>Skriftlig- avtale og krav fra godkjent utleiefirma må fremlegges.</p>	<p>Egenandel ved skade på</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helårsleid bil • Leasingbil • Bil leid via bilpool eller bildelingstjenster • Leiebil i forbindelse med flytting eller hjemkjøring av varer • Leiebil sikrede har som følge av at egen bil er til service/ reparasjon

10. Hva forsikringen omfatter ved sykdom på reisen

10.1 Sykdom på reise som rammer sikrede

Omfattes	Omfattes ikke
<p>Ved akutt uventet fysisk sykdom, akutt forverring av kronisk fysisk sykdom eller ulykkeskade på reisen erstattes følgende nødvendige og dokumenterte merutgifter til:</p> <p>Medisinske utgifter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sykehusopphold • Legehonorar • Utstyr og medisiner • Transport i forbindelse med ulykke og medisinsk behandling • Uforutsett sykeopphold som følge av sengeleie etter legens instruks med inntil 2 000 kroner per døgn per person <p>Psykologisk førstehjelp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved akutt psykisk krise som følge av at sikrede eller noen i sikredes reisefølge blir rammet av ran/overfall, ulykkeskade, naturkatastrofe eller terrorangrep. Erstatningen er inntil 25 000 kroner per skadetilfelle <p>Tannbehandling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tannlegebehandling som følge av ulykkeskade som må behandles på reisen. Erstatningen er inntil 5 000 kroner per skadetilfelle. • Tannskader ved spising eller akutt uventet tannsykdom med inntil 1 000 kroner per skadetilfelle <p>Innhenting av fastlagt reiserute</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merutgifter ved innhenting av fastsatt reiserute når lege har instruert at reisen ikke kan fortsette etter planen. Samlet erstatning er inntil 150 000 kroner per skadetilfelle. Sikrede skal ta kontakt med selskapet før kjøp av nye billetter <p>Tilkalling av nærmeste pårørende</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utgifter som påløper etter at sikrede er kommet tilbake til fast bopel i Norden • Utgifter som følge av sykdom eller skade som er kjent før avreisen hvis det allerede foreligger et behandlingsbehov og komplikasjoner/forverring vil kunne oppstå med stor grad av sannsynlighet • Utgifter på grunn av sykdom som er kjent før avreise • Når reisen foretas for å konsultere lege eller få behandling/operasjon, eller hvis komplikasjoner/forverring oppstår i forbindelse med dette • Sykdom som er kjent før avreisen, når behandling/operasjon er planlagt/forespeilet, men av tids-/kapasitetsmessige eller andre grunner ikke er gjennomført • Utgifter i forbindelse med svangerskap fra og med uke 36 eller frivillig abort • Utgifter til opphold og behandling ved private klinikker i Norden • Utgifter til fortsatt opphold og behandling i utlandet når hjemtransport er medisinsk forsvarlig • Utgifter som følge av sykdom eller skade som skyldes aktiviteter som nevnt i punkt 11. Død/invaliditet ved ulykkeskade. Begrensningene gjelder også ved dødsfall. • Tilkallelse erstattes ikke når det allerede er truffet bestemmelse om snarlig hjemtransport av sikrede • Tolketjenester og oversettelsesomkostninger av legedokumenter <p>Utgifter som skyldes følgende aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luftsport • Paraskiing • Dykking dypere enn 40 meter • Boksing, bryting, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport • Bobsleigh-aking

- Rimelige merutgifter til reise og losji erstattes for inntil to av de nærmeste pårørende bosatt i Norden. Dersom inntil to medreisende blir værende igjen i stedet for at personer tilkalles, dekkes rimelige merutgifter til reise og losji.
- Ved sikredes uventede dødsfall på reisen erstattes utgifter til tilkallelse for inntil 2 personer i Norden for å ledsage hjemtransport av kiste/urne

Telefonutgifter

- Nødvendige merutgifter til telefonsamtaler med selskapet, sykehus/lege og SOS International AS med inntil 5 000 kroner per skadetilfelle.

- Trening til eller deltakelse i hastighetsløp med båt eller motorkjøretøy
- Basehopping
- Ekspedisjoner
- Utøvelse av yrker med forhøyet ulykkesrisiko

10.2 Sykdom på reise som rammer ledsager

Omfattes

Hvis sikredes eneste reiseledsager rammes av akutt uventet sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom, ulykkeskade, hjemkallelse eller dødsfall, erstattes sikredes merutgifter til:

- Hotellopphold
- Innhenting av fastsatt reiserute
- Hjemreise når reisen avbrytes
- Forsinket hjemreise. Se punkt 10.3
- Avbrutt reise. Se punkt 10.4

Samlet erstatning er inntil 50 000 kroner per skadetilfelle.

Omfattes ikke

- Unntakene i punkt 10.1 gjelder også dette punktet

10.3 Hjemtransport

Omfattes

Nødvendige og dokumenterte merutgifter til hjemtransport til fast bopel som følge av

- Akutt uventet sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom eller ulykkeskade som rammer sikrede på reisen
- Akutt uventet sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom, alvorlig ulykkeskade eller dødsfall i nærmeste familie inntruffet etter at reisen startet.
- Sikredes uventede død
- Alvorlig skade på sikredes bolig/forretning inntruffet etter avreisedato

Omfattes ikke

- Unntakene i punkt 10.1 gjelder også dette punktet

10.4 Avbrutt reise

Omfattes

Ved avbrutt reise på grunn av sykehusopphold og hjemtransport erstattes:

- Sikredes reisekostnader som er betalt før reisen startet. Med reisekostnader menes beløp som du har betalt før avreise og det beløp som du har forpliktet deg til å betale for transport, kost og losji, og som ikke blir refundert på annen måte.
- Ved bruk av egen bil erstattes kilometergodtgjørelse i henhold til statens satser for pasientreiser.

Vi erstatter døgnpris for ubenyttede reisedager sett i forhold til reisens planlagte lengde. Alternativt kan vi erstatte reise tilbake til det sted der reisen ble avbrutt.

Det erstattes inntil 2 000 kroner per person per døgn inntil reisens pris.

Remplassing for ansatte på tjenestereise

For bedrifter som har tegnet reiseforsikring for ansatte, dekkes remplassing med inntil kr 20 000.

Med remplassing menes erstatningsreise. Forsikringen dekker reisekostnadene for erstatting når den ansatte på tjenestereise må avbryte reisen på grunn av akutt alvorlig

Omfattes ikke

- Unntakene i punkt 10.1 gjelder også dette punktet
- Utgifter til visum og innreisetillatelse
- Kostnader for timeshareandel og annen eiendom

sykdom eller ulykkesskade og ikke får gjennomført reisen som planlagt (deltakelse på kundemøte, seminar, kongress). Remplasseringen må finne sted innen 14 dager etter den ansattes hjemkomst.

10.5 Ubenyttede reisedager

Omfattes

- Kompensasjon for reisedager som ikke er benyttet gis:
- Når sikrede innlegges på sykehus
  - Ved sengeleie utenom sykehus som varer i 3 dager eller mer. Sengeleiet regnes fra dagen før det første legebesøket.
  - Ved hjemtransport som følge av akutt uventet sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom eller som følge av ulykkesskade som rammer sikrede på reise
  - Ved hjemtransport på grunn av akutt sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom, alvorlig ulykkesskade eller dødsfall i nærmeste familie inntruffet etter at reisen er startet
  - Når sikredes eneste reiseledsager rammes av et forsikringstilfelle som beskrevet over

Erstatningen er personlig og kan ikke overdras eller arves

Omfattes ikke

- Unntakene i punkt 10.1 gjelder også dette punktet

10.6 Ubenyttede billetter og arrangementer

Omfattes

- Betalte billetter og arrangementer som sikrede ikke fikk benyttet fordi reisen ble avbrutt som følge av sykdom/ulykke erstattes. Erstatningen er inntil 2 000 kroner per person per skadetilfelle.

Omfattes ikke

- Unntakene i punkt 10.1 gjelder også dette punktet

10.7 Erstatningsregler for sykdom på reise

10.7.1 Dokumentasjonsplikt

Sikrede skal så raskt som mulig søke lege, og følge legens instruks om behandling. Ved avbrutt reise, hjemtransport, ledsagelse og sengeleie skal det foreligge skriftlig bekreftelse fra behandlende lege på stedet.

Dette gjelder også for ubenyttede billetter og arrangementer.

10.7.2 Forhåndsgodkjennelse

Sykehusopphold og sykeopphold som følge av sengeleie etter legens instruks, hjemtransport, ledsagelse og tilkallelse av familie skal godkjennes av selskapet på forhånd.

10.7.3 Behandlingstid og hjemtransport

Erstatning for en og samme sykdom/ulykkesskade hvor det kreves fortløpende behandling, begrenses til de første 30 døgn etter første legebesøk. Hvis hjemtransport ikke er medisinsk forsvarlig, kan fristen fravikes. Vi forbeholder oss retten til å kunne henvise sikrede til den lege/det sykehus som skal benyttes. Vi har rett til å innhente opplysninger fra for eksempel leger, sykehus og andre, som er nødvendige for behandling av skadetilfellet.

Hvis hjemtransport kan skje med ordinære transportmidler, erstattes utgifter når det er nødvendig å disponere ekstra sete i fly, annen klasse enn forutsatt, ekstra soveplass og lignende. Hvis det er nødvendig med reisefølge, erstattes også tilsvarende utgifter dette medfører for én person.

11. Hva forsikringen omfatter ved ulykke

11.1 Død/invaliditet ved ulykkesskade

Omfattes

- Ulykkesskade forårsaket av en plutselig ytre og uforutsett fysisk begivenhet (ulykkestilfelle) som rammer forsikrede i forsikringstiden. Psykisk skade regnes ikke som ulykkesskade med mindre det ved samme ulykkestilfelle er oppstått en skade på kroppen som medfører erstatningsmessig invaliditet.

Ulykkesforsikringen omfatter ulykkesskade med følgende forsikringssummer per person

Omfattes ikke

- Luftsport
- Paraskiing
- Dykking dypere enn 40 meter
- Boksing, bryting, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport
- Bobsleigh-aking
- Trening til eller deltakelse i hastighetsløp med båt eller motorkjøretøy
- Basehopping

Hvem	100 % varig medisinsk invaliditet	Død	Behandlings- utgifter
barn inntil fylte 20 år	700 000	150 000	5 %
20 - 70 år	500 000	500 000	5 %
70 - 75 år	100 000	100 000	5%

Behandlingsutgifter erstattes med inntil 5 % av forsikringssummen ved medisinsk invaliditet.

- Ekspedisjoner
- Idrett som gir forsikrede bruttoinntekt og/eller sponsormidler på mer enn 1 G per år
- Utøvelse av yrker med forhøyet ulykkesrisiko
- Trening til eller deltakelse i organiserte idrettskonkurranser

Unntakene over gjelder ikke barn under 16 år

- Skade du blir påført i arbeidstiden, på arbeidsplassen og som dekkes gjennom Lov om yrkesskadeforsikring

Skade som skyldes:

- Sykdom, besvimelse eller sykkelig tilstand/disposisjon
- Psykiske skader med mindre det samtidig er påført fysisk skade som medfører medisinsk invaliditet
- Medisinske komplikasjoner som følge av undersøkelse eller behandling eller frivillig inntak av medikamenter. Forsikringen dekker likevel skade som følge av behandling foreskrevet av lege på grunn av en erstatningsmessig ulykkeskade.
- Arr og vansiring som gir en invaliditetsgrad mindre enn 15 %
- Flåttbitt
- Smitte gjennom bakterier, virus og innsekt- stikk/bitt
- Kriminell handling
- Deltakelse i slagsmål, hvis ikke deltakelsen skyldes nødverge
- Forgiftning gjennom mat, drikke og nytelsesmidler
- Sovemidler, smertestillende, alkohol og narkotiske midler

Unntakene i de tre siste punktene ovenfor, gjelder ikke for barn under 16 år.

11.2 Behandling- og reiseutgifter som følge av ulykkeskade

Omfattes	Omfattes ikke
<p>Følgende utgifter til nødvendig behandling i Norden erstattes inntil 2 år fra skadedagen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbindingssaker og medisin foreskrevet av lege eller tannlege • Tannproteser • Behandling og opphold på sykehus • Behandling av kiropraktor, naprapat, osteopat og fysioterapeut foreskrevet av lege • Lege- og tannlegeutgifter • Ved tannskade hos barn erstattes utgifter til permanent tannbehandling (bro, krone og lignende) inntil 2 år fra skadedagen. Dersom behandling må utsettes på grunn av alder skal oppgjør finne sted senest innen fylte 23 år. • Reise til og fra hjemstedet for behandling med rimligste transportmiddel. Ved bruk av egen bil erstattes kilometergodtgjørelse i henhold til statens satser for pasientreiser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utgifter som kan kreves erstattet av andre • Tannskade som følge av spising • Utgifter til behandling på private sykehus eller hos privatpraktiserende leger uten offentlig refusjonsrett erstattes ikke uten særskilt avtale med selskapet • Utgifter under 1 000 kroner • Osteopat som ikke er medlem av Norsk osteopatforbund • Naprapat som ikke er medlem av Norges aprapatforbund • Utgifter til hjelpemidler

11.3 Definisjoner

11.3.1 Livsvarig medisinsk invaliditet

Med varig medisinsk invaliditet menes skade på kroppen vurdert uavhengig av skadelidtes arbeidsevne. Invaliditeten fastsettes uavhengig av yrke, sosial status og individuelle anlegg og baseres på tabell gitt av Helse- og Omsorgsdepartementet i forskrift av 21.04.97 del 2 og 3, men ikke det øvrige regelverk. Erstatning for en og samme skade kan ikke overstige 100 prosent selv om flere kroppsdeler eller organer er skadd.

11.3.2 Yrker med forhøyet ulykkesrisiko

- Yrker med forhøyet ulykkesrisiko forstås som blant annet:
  - Utøves i høyden (stige, stillas, lift og lignende)
  - Håndverksyrker (snekker, elektriker, maler, vaktmester, rørlegger og lignende)
  - Produksjon- og lagerarbeid

- Vei- og anleggsarbeider
- Institusjonsmedarbeider
- Innebærer omgang med kjemiske midler, eksplosiver
- Jordbruk, skogbruk, husdyrhold og reindrift
- Transportvirksomhet
- Renovasjonsarbeid
- Yrkesfiske, dykking og all offshorevirksomhet
- Vakhold, militær tjeneste, brann-, politi og fengselsvesen
- Stuntaktiviteter og luftakrobatikk

11.4 Erstatningsregler for ulykkesskade

11.4.1 Utbetaling ved dødsfall

Hvis ulykkesskaden medfører dødsfall innen ett år fra skadetidspunktet, utbetales forsikringssummen. Hvis det tidligere er utbetalt erstatning for medisinsk invaliditet for samme skade, reduseres utbetalingen med det tidligere utbetalte beløpet. Ved forsikredes død utbetales forsikringssummen til ektefelle/samboer, livsarvinger, testamentsarvinger eller øvrige arvinger etter loven. Disse er begunstiget i den rekkefølge de her er nevnt.

11.4.2 Utbetaling ved varig medisinsk invaliditet

Retten til erstatning inntreder dersom den sikrede innen 3 år etter at skadetilfelle fant sted er bedømt som varig medisinsk invalid. Erstatningen fastsettes forholdsmessig etter medisinsk invaliditetsgrad.

11.4.3 Samvirkende årsaker

Når det kan antas at forutgående sykkelig tilstand eller anlegg hos den forsikrede, sammen med ulykkesskaden har medvirket til den invaliditet som begrunner erstatningskravet, reduseres erstatningen i forhold til den betydning den forutgående tilstand eller anlegg har hatt for den forsikredes endrede tilstand.

11.4.4 Plikter ved skade

Skadelidte skal snarest søke lege/tannlege og følge legens anvisninger og behandlingsopplegg. Hvis selskapet finner det nødvendig kan det kreves spesialisterklæring fra uavhengig lege. Erklæringen betales av selskapet.

12. Hva forsikringen omfatter ved avbestilling

12.1 Avbestilling av reise

Omfattes	Omfattes ikke
<p>Avbestillinger av reiser omfattes dersom avbestillingen skyldes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akutt alvorlig sykdom, akutt forverring av sykdom, akutt forverring av kronisk sykdom, ulykkesskade eller dødsfall som rammer <ul style="list-style-type: none"> ◦ Sikrede eller sikredes nærmeste familie ◦ Sikredes reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie ◦ En i sikredes reisefølge, når inntil 6 personer har kjøpt reise sammen, med samme avreise/hjemreise og samme reisemål ◦ Barnepasser og som medfører at sikrede ikke kan gjennomføre reisen som planlagt • Brann-, innbrudd-, vann- eller naturskade i sikredes bolig eller forretning som gjør det nødvendig at sikrede må være tilstede • At reise til stedet er i strid med råd fra Utenriksdepartementet. Forholdet må ha inntrådt mindre enn 72 timer før planlagt avreise. Selskapet kan gjøre egne vurderinger der det er overhengende fare for liv eller helse. <p>Omkostninger for reise, opphold, utflukter og arrangementer som sikrede ikke får refundert ved avbestilling før avreise erstattes.</p> <p>Omkostninger for dyrepensjonat (hund/katt) når sikrede må avbestille reisen. Dekkes med inntil 2 500 kroner.</p> <p>Det er en forutsetning at forsikringen er kjøpt før eller samtidig med bestilling av reisen/leieforholdet med mindre forsikringen er flyttet fra et annet selskap som også omfattet avbestilling.</p>	<p>Avbestilling som skyldes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sykehusopphold eller behandling som blir lengre enn forventet • Operasjon, behandling, kur eller rekreasjonsopphold som var planlagt/forespeilet før reisen ble helt eller delvis betalt • Akutt forverring av sykdom/lidelse når forverringen med høy grad av sannsynlighet kunne inntreffe før planlagt avreise • Svangerskap eller frivillig abort • Fødsel fra og med 36. svangerskapsuke • At reisens hensikt bortfaller • Frykt for krig, terror eller sykdom • Reiser som er bestilt etter at UD's offisielle reiseråd fraråder reiser til området <p>Følgende utgifter omfattes ikke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visum og innreisetillatelse • Skatter, offentlige avgifter og gebyrer • Timeshareandel og annen eiendom • Reiser/arrangementer/leieforhold som avlyses av reisearrangør/transportør/arrangør/utleier/forsikringstaker • Utgifter som andre aktører har erstatningsansvar for

Avbestilling må foretas til aktøren avtalen er inngått med før tidspunkt for avreise, straks det er klart at reisen eller oppholdet ikke kan bli gjennomført.

12.2 Erstatningsregler ved avbestilling av reise

Erstatning utbetales etter dokumenterte utgifter

Følgende må sendes inn ved krav om erstatning

- Original billetter/leiekontrakt inkludert bekreftelse på at disse er betalt
- Legeattest som bekrefter at lege fysisk er oppsøkt før reisens påbegynnelse og hvor lege bekrefter at avbestilling skyldes uventet akutt behandlingsskrevende sykdom/ulykkesskade
- Skade-/takst-/politirapport som bekrefter at avbestillingen skyldes brann-, vann-, innbrudd- eller naturskade

13. Hva omfattes ved evakuering

13.1 Evakuering på reise

Omfattes

Nødvendige og dokumenterte merutgifter ved evakuering erstattes når årsaken er

- Naturkatastrofe på reise utenfor Norge
- Krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, terror, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden, når sikrede er på reise i et område som før innreise ble ansett om fredelig
- Epidemier som bryter ut på reise utenfor Norge. Med epidemier menes smittsom alvorlig sykdom som sprer seg hurtig mellom mennesker

Tapt ferie erstattes inntil 2 000 kroner per person per døgn. Maksimalt 150 000 kroner per forsikringsår.

Evakueringen må være beordret av norsk utenriksdepartement (UD) eller myndigheter på stedet. Det dekkes utgifter til reise og overnatting til nærmeste sikre destinasjon i henhold til Utenriksdepartementets anbefaling. Selskapet kan gjøre egne vurderinger der det er overhengende fare for liv og helse.

Omfattes ikke

- Utgifter som refunderes av andre aktører

Ansvar og Rettshjelp

Vilkårs id: FFE-002.001-002 av 31.12.2018

Det framgår av forsikringsbeviset hvilken forsikringsdekning denne ansvar- og rettshjelpsforsikringen er avtalt for.

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder de personer som fremgår av vilkårene PRE-450.100, PRE-450.200, PBK-210.100 og PBK-200.101 for henholdsvis reise, innbo og bygningsforsikring.

2. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder det sted som fremgår av vilkårene PRE-450.100, PRE-450.200, PBK-210.100 og PBK-200.101 for henholdsvis reise, innbo og bygningsforsikring.

3. Ansvar

3.1 Rettslig erstatningsansvar

Omfattes

- Sikredes rettslige erstatningsansvar for skade
- Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til summen som fremgår av forsikringsbeviset og den gjelder for hvert skadetilfelle.

Omfattes ikke

- Ansvar som bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.
- Ansvar for skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv eller noen annen på sikredes vegne tar hånd om for leie, lån, bruk og oppbevaring.
- Ansvar for oppreisning etter skadeserstatningsloven, jf. §§ 3-5 og 3-6, bøter og lignende.
- Ansvar overfor medlemmer av den sikredes familie, herunder ektefelle/samboer,

foreldre/steforeldre/fosterforeldre/ svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn/barnebarn/samboers barn og disse personers ektefeller/samboere.

- Ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse.
- Ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget framdriftsmotor, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy, eller registrert trav- eller galopphest som trenes for eller deltar i løp.
Likevel erstattes ansvar som eier, fører eller bruker av
  - rullestol, selvgående gressklipper, snøfreser, små elektriske kjøretøy og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 20 km/t
  - El-sykkel som ikke kan oppnå hastighet over 25 km/t.
  - hangglider/paraglider uten motor
  - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og åhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk
  - seilbrett/surfebrett
  - modellfly
- Ansvar for skade på ting oppstått ved maskingravings-, sprengnings-, pelings- eller rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse. Likevel erstattes sikredes ansvar i egenskap av byggherre for bygg under oppføring på den forsikrede eiendom.
- Det objektive foreldreansvaret for barns skadeforvoldelse, jf. skadeserstatningslovens § 1-2, nr. 2.
- Ansvar i yrke eller erverv. Likevel erstattes ansvar i forbindelse med ervervsrelatert drift på landbrukseiendom, såfremt dette er landbruksvirksomhet som ikke overstiger en årlig omsetning på 100 000 kroner.
- Ansvar for skade som sikrede har voldt forsettlig, jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-9 og 4-14.
- Ansvar ved forurensning dersom årsaken til forurensningen ikke er tilfeldig og plutselig.
- Ansvar ved overføring av smittsom sykdom.
- Styreansvar.

For ansvar knyttet til dekningen for innbo og reiseforsikring:

- Ansvar som eier av fast eiendom

3.2 Hvilke skader som erstattes

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Personskade, det vil si død, skade eller sykdom som er påført en person. • Tingskade, det vil si løsrøre, dyr eller fast eiendom som er tapt eller påført fysisk skade. • Økonomisk tap som følge av den fysiske skaden. <p>Skaden må være konstatert i forsikringstiden. Alle skader som skyldes samme skadevoldende begivenhet, regnes som ett skadetilfelle, og relateres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.</p>	

4. Erstatningsregler for ansvar

4.1 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Blir det reist erstatningskrav mot sikrede, eller det kan ventes at krav vil bli reist, må selskapet underrettes så raskt som mulig. Ved erstatningskrav mot sikrede eller direkte mot selskapet, plikter sikrede for egen regning

- å gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen
- å utføre de undersøkelser og utredninger selskapet finner nødvendig

- å møte ved forhandlinger eller rettergang
- Uten selskapets godkjenning må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

4.2 Selskapets plikter ved skadetilfelle

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter selskapet

- å utrede om det foreligger erstatningsansvar
- å forhandle med skadelidte
- å føre saken for domstolene om nødvendig

Selskapets egne kostnader i forbindelse med saken kommer i tillegg til forsikringssummen.

Utgifter til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt eller godkjent betales av selskapet.

Dersom erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles kostnadene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å inngå forlik i saken eller betale kravet innenfor forsikringssummen, betaler selskapet ikke videre utgifter ved saken.

Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Framsettes krav om erstatning direkte mot selskapet, skal selskapet varsle sikrede så raskt som mulig og holde sikrede underrettet om videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelse overfor skadelidte binder ikke sikrede.

5. Rettshjelp

5.1 Rettshjelp

Omfattes	Omfattes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Nødvendige utgifter til advokat, rettshjelpere jf. domstoloven § 218, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist. • Utgifter til rettsbehandling. • Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, erstattes når det er godkjent av selskapet på forhånd. • Utgifter til vitner erstattes bare ved hovedforhandling og bevisopptak. • Idømte saksomkostninger erstattes i første instans. • Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod. <p>Den samlede erstatning ved hver tvist er 100 000 kroner. Dersom det er flere parter på samme side er forsikringssummen 250 000 kroner pr. tvist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rettshjelp utgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelser og lignende erstattes ikke. Likevel erstattes sikredes andel av utgifter når nevnte juridiske personer representerer sikrede i den egenskap som er nevnt over • Idømte saksomkostninger erstattes ikke når sikrede er ankende part eller motanker

5.2 Rettshjelp

Dekkes	Dekkes ikke
<ul style="list-style-type: none"> • Tvist som har oppstått mens forsikringen var i kraft. Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1. <p>For rettshjelp i tilknytning til PBK-200.100 gjelder følgende for fast eiendom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dersom den forsikrede faste eiendom er solgt og forsikringen i selskapet opphørte i forbindelse med salget, erstattes rettshjelp utgifter ved tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier. • Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig som sikrede ennå ikke har flyttet inn i og avtalt egen forsikring på, erstattes rettshjelp utgifter dersom nåværende bolig var forsikret i selskapet på kjøpstidspunktet. Dette gjelder også tvist med selger ved kjøp av tomt for bygging av egen bolig. <p>For rettshjelp i tilknytning til PBK-210.100 gjelder følgende for fast eiendom:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. • Tvist som gjelder fast eiendom utenfor Norden eller rene avtaletvister. • Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker. • Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til sikredes faste bolig. • Tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsordning og sak som gjelder konkurs- eller akkord dersom sikrede er skyldner. • Tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med egen framdriftsmotor, båt, vannjet, vannscooter, luftfartøy, registrert trav-/ galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik. Likevel erstattes tvist som gjelder <ul style="list-style-type: none"> - rullestol, selvgående gressklipper, snøfreser, små

<ul style="list-style-type: none"> Forsikringen dekker tvist angående leilighet som bebos av sikrede og hvor sikrede ikke har mulighet til å kjøpe egen bygningsforsikring med rettshjelpsdekning. 	<ul style="list-style-type: none"> elektriske kjøretøy og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 20 km/t - El-sykkel som ikke kan oppnå hastighet over 25 km/t. - hangglider/paraglider uten motor - fritidsbåt med lengde til og med 14 fot og påhengsmotor til og med 10 HK, kano, kajakk - seilbrett/surfebrett - modellfly • Straffesak og ærekrenkelsessak. Likevel erstattes sikredes utgifter når denne i slik sak krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt. • Ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede søker å tilegne seg rettighet over annen eiendom. • Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel erstattes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. Utgifter til advokat under forvaltningsbehandlingen erstattes ikke. • Tvist i saker om personskade, hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel erstattes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor saksomkostningsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistelovens bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift. • Tvist om oppholdstillatelse i Norden.
---	--

5.3 Definisjon av tvist

Med tvist menes at et krav er framsatt og bestridt. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. En tvist ansees ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

6. Erstatningsregler for rettshjelp

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til summen som fremgår av forsikringsbeviset selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i flere forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpsforsikring under flere forsikringer i ett eller flere selskap. Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Tvist må snarest mulig meldes skriftlig til selskapet, senest ett år etter at tvisten er oppstått og advokat er engasjert. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet, eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv den advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og omkostninger forårsaket uten rimelig grunn må sikrede betale selv.

Før saksanlegg erstatter forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg erstattes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, i henhold til tvistelovens § 20-5.

Er det flere parter på samme side med tilsvarende interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves erstattet under forsikringen.

Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør skal salærkrav dokumenteres med spesifisert timeliste og timesats.

Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandelen er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges for Den Norske Advokatforening.

6.1 Saksomkostninger ved forlik

Har sikrede blitt tilkjent saksomkostninger i første instans og saken blir anket, skal selskapet godkjenne forliket dersom partene ønsker å bære hver sine omkostninger. Uten slik godkjenning bærer sikrede omkostningene selv.

7. Egenandel

- I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandelen som framgår av forsikringsbeviset eller vilkårene.
- Skal erstatningen avkortes/settes ned, gjøres dette før egenandelen trekkes.
- Har sikrede flere forsikrede ting som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes kun den høyeste egenandelen. Rettshjelp er ikke omfattet av denne bestemmelsen.
- Ved skader der aldersfradrag overstiger avtalt egenandel, trekkes kun fradrag. Utgjør fradraget mindre enn den avtalte egenandel, trekkes kun egenandel.

7.1 Ansvar

Egenandelen fremgår av forsikringsbeviset.

7.2 Rettshjelp

Egenandelen fremgår av forsikringsbeviset med tillegg på 20 prosent av overskytende utgifter. Det trekkes bare én egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.